

ЕКОНОМСКИ ФАКУЛТЕТ УНИВЕРЗИТЕТА У БЕОГРАДУ

**РЕПУБЛИЧКО ТАКМИЧЕЊЕ ИЗ
РАЧУНОВОДСТВА ЗА УЧЕНИКЕ
СРЕДЊИХ ЕКОНОМСКИХ
ШКОЛА**

ЗАДАТАК

Смедерево
19. април 2024. године

I део

Међу понуђеним одговорима пронађите један потпун и тачан одговор и заокружите слово испред њега. Сваки тачан одговор вреднује се са два поена. Није дозвољено вршити преправке.

- 1) Ако се набавна вредност залиха разликује од тренутне тржишне вредности, залихе ће бити билансиране:
 - а) увек по набавној вредности,
 - б) по тржишној вредности само када је она нижа од набавне вредности,
 - в) увек по тржишној вредности,
 - г) по било којој од ове две вредности,
 - д) ниједан од претходно понуђених одговора.
- 2) Којој рачуноводственој категорији припада Материјал на путу:
 - а) расходима,
 - б) обавезама,
 - в) имовини,
 - г) приходима или
 - д) ниједан од претходно понуђених одговора.
- 3) Карактеристике рачуна успеха су:
 - а) настају рашчлањавањем биланса стања, намењени су утврђивању резултата, везују се за одређени обрачунски период по чијем истеку се гасе,
 - б) немају почетно стање, користе се за евидентирање стања и промена на имовини по облицима и изворима њеног финансирања, постоје у привредном друштву све док привредно друштво постоји,
 - в) немају почетно стање, отварају се у обрачунском периоду када се појави одређена врста имовине и обавеза, на крају периода се закључују преко Рачуна добитка или губитка,
 - г) настају рашчлањавањем биланса успеха, користе за евидентирање стања и промена на имовини по облицима и изворима њеног финансирања, постоје у привредном друштву све док постоји облик или извор имовине за који се воде (што може бити једнако постојању привредног друштва) или
 - д) ниједан од претходно понуђених одговора.
- 4) Приходи се дефинишу као:
 - а) сва смањења активе,
 - б) повећања активе или смањења обавеза која проузрокују повећање сопственог капитала осим оних повећања активе која настају по основу додатних улагања сопственог капитала у пословање,
 - в) смањења активе или повећања обавеза која проузрокују смањење сопственог капитала,
 - г) смањења активе или повећања обавеза која проузрокују смањење сопственог капитала осим оних смањења активе која настају по основу повлачења капитала из пословања или
 - д) ниједан од претходно понуђених одговора.
- 5) Каква релација постоји између билансне једнакости и једнакости рачуноводственог система:
 - а) рачуноводствена једнакост је изведена из билансне једнакости,
 - б) постоји реципрочна веза,
 - в) билансна једнакост је изведена из рачуноводствене једнакости,
 - г) не постоји никаква веза или
 - д) ниједан од понуђених одговора.

- 6) Пронађите „уљеза“:
- а) Закон о рачуноводству,
 - б) Закон о ПДВ,
 - в) Закон о порезу на добитак,
 - г) Међународни стандарди финансијског извештавања или
 - д) ниједан од понуђених одговора.
- 7) У условима ручне обраде података који метод за исправљање књиговодствених грешака треба применити да би се исправила грешка настала књижењем износа на погрешним рачунима:
- а) сторнирање црним сторном,
 - б) сторнирање црвеним сторном са докњижавањем,
 - в) сторнирање црвеним сторном,
 - г) претрцавањем или
 - д) ниједан од претходно понуђених одговора.
- 8) Укаквом односу се налазе рачун у главној књизи и сви рачуни који се налази у аналитичкој евиденцији тог синтетичког рачуна:
- а) као две идентичне целине,
 - б) као целина према делу,
 - в) као део према целини,
 - г) као две целине исте по садржају а различите по форми или
 - д) ниједан од понуђених одговора.
- 9) Ако је на крају обрачунског периода нето имовина неког привредног друштва једнака његовој нето имовини на почетку истог периода то значи да:
- а) током посматраног периода привредно друштво није пословало,
 - б) је бруто имовина остала непромењена,
 - в) су расходи већи од прихода,
 - г) је периодични резултат остварен у посматраном периоду једнак нули,
 - д) ниједан од понуђених одговора
- 10) Каса сконто је попуст који привредна друштва продавци одобравају када желе да мотивишу купце да:
- а) у појединачној набавци или у дефинисаном временском периоду купе одређену количину добара или услуга,
 - б) купују добра или услуге у делу године који за њих није карактеристична сезона,
 - в) изврше плаћање у дефинисаном року,
 - г) пристану на прихватање испоруке робе која је слабијег квалитета од уговором дефинисаног или
 - д) ниједан од претходно понуђених одговора.

II део

Производно привредно друштво „БОЂОШ” из СОМБОРА на дан 01.01. текуће године има следећа стања имовине и извора финансирања имовине: Некретнине, постројења и опрема 40.000.000 дин, ИВ некретнина постројења и опреме 10.000.000 дин, НПО у припреми 310.000 дин, Текући рачун 13.600.000 дин, Остала активна временска разграничења (настали а ненаплаћени финансијски приходи) 800 дин, Акцијски капитал по основу редовних акција 36.767.000 дин (номинална вредност једне акције је 100 динара), Дугорочни пласмани 1.200.000 дин, Емисиона премија 3.000.000 дин, Резерве 6.000.000 дин, Добављачи у иностранству 1.173.800 (10.000 € по средњем курсу НБС 117,38 дин/€), Материјал 1.500.000 дин, Одступање од ПНЦ мат. 300.000 дин. (прекорачење), Готови производи 3.200.000 дин, Ситан инвентар на залихама 180.000 дин, Добављачи у земљи 2.200.000 дин, Девизни рачун 450.000 дин. и Дугорочни кредити у земљи 1.600.000 дин.

1. На основу датих података саставите почетни биланс стања, отворите дневник и главну књигу а затим хронолошки и систематски прокњижите пословне промене настале током месеца јануара.
2. Обрачунајте годишње трошкове отписа некретнина, постројења и опреме по функционалном методу отписивања ако је очекивани обим услуга у процењеном економском веку трајања НПО 4.000.000 комада готових производа и ако је за ову годину планирани обим производње 35.000 комада готових производа. Прокњижите одговарајући износ трошкова отписа НПО.
3. Од извођача радова примљена је трећа привремена ситуација на износ од 450.000 дин без обрачунаог ПДВ по општој стопи.
4. Преко девизног рачуна извршена је исплата обавеза према добављачима у иностранству у износу од 3.000 €. На дан исплате средњи курс НБС је 118,32 дин/€.
5. Исплатом са текућег рачуна откупљено је 100 сопствених редовних акција по курсу од 110 динара по адкцији. Банка је извршила уплату на текући рачун од 200.000 динара на име краткорочног кредита чији је рок доспећа 30. јануар текуће године, а камата по основу овог задужења је 4.000 динара
6. Према требовањима издато је у употребу ситног инвентара који се троши једнократном упоребом у вредности од 2.000 дин и ситног инвентара чији је процењени век трајања 6 месеци, а вредност 120.000 дин.
7. На кредит је продата четвртина залиха готових производа по продајној вредности без ПДВ у износу од 1.100.000 дин. За овај промет релевантна је општа стопа ПДВ.
8. Према изводу са текућег рачуна наплаћено је 800 дин на име финансијских прихода који су настали а нису наплаћени у претходној години.
9. Од једног од купаца у земљи, који нам дугује 90.000 дин примили смо меницу а роком доспећа од 45 дана и уз годишњу каматну стопу од 12%.
10. Продата је половина откупљених сопствених редовни акција по курсу од 130 дин по акцији. По овом основу на текући рачун су уплаћена новчана средства.
11. Исплатом са текућег рачуна измирена је обавеза по основу краткорочнг кредита и камата по том основу.
12. По основу набавке 2.000 метара материјала „Б” примљена је фактура од добављача „ЕКОТЕКС” из Новог Сада на износ од 840.000 динара (у овај износ је урачунат ПДВ по општој стопи). Према купопродајном уговору као место испоруке дефинисан је магацин купца. Према пријемници примљено је 2.000 метара материјала „Б” чија је планска набавна цена 340 дин/м. Саставите калкулацију и извршите одговарајућа књижења.

III део

На релевантним рачунима главне књиге велетрговинског привредног друштва „ГРАДАЦ” ИЗ ВАЉЕВА, на дан 01. децембра 2023. године, налазе се следећа стања: Роба 93.000 дин, Амбалажа на залихама 320.000 дин, Амбалажа у употреби 276.000 дин, Исправка вредности амбалаже у употреби 253.000 дин, Дугорочни кредити у земљи 600.000 дин, Купци у земљи 290.000 дин, Текући рачун 8.000.000 дин, Добављачи у земљи 600.000 дин, Разграничење расхода по основу камата 55.000 дин,

Финансијски расходи 55.000 дин, НПО 1.200.000 дин, ИВОС 450.000 дин, Разграничење трошкова рекламе 3.000 дин.

Дата стања преузмите на рачуне главне књиге и у помоћну књигу робе, а затим хронолошки и систематски прокњижите пословне промене настале током децембра месеца имајући у виду да је обрачунски период месец дана, да се евиденција о роби води по продајним ценама без ПДВ и да се периодични резултат обрачунава по методу трошкова укупних учинака (методу укупних трошкова).

1. Један од добављача којем дугујемо 150.000 дин нам је послао књижно писмо којим нас обавештава да нам је због кашњена у плаћању зарачунао затезну камату од 6%.
2. На текући рачун је примљена уплата аванса по авансном рачуну од 180.000 дин. Стопа ПДВ који је садржан у уплаћеном износу је 20%.
3. Обрачуната је камата по основу дугорочних кредита која се односи на текући месец у износу од 5.000 динара.
4. По фактури добављача и нашој пријемници набављено је 500 кг робе „А” по стварној фактурној цени од 150 динара по килограму и 250 кг робе „Б” по стварној фактурној цени од 700 динара по килограму. У фактури добављача обрачунат је ПДВ по општој стопи. У купопродајном уговору место испоруке је дефинисано франко магацин купца. Саставите збирну и појединачне калкулације ако се ралика у цени 20% од набавне вредности и извршите одговарајућа књижења.
5. У току месеца настали су и следећи трошкови: алмбалаже која се троши једнократном употребом у вредности од 1.000 дин, амбалаже за коју се користи калкулативни отпис у вредности од 23.000 дин, обрачунати трошкови електричне енергија 45.000 динара, трошкови рекламе који су унапред плаћени, трошкови одржавања основних средстава по фактури добављача 24.000 (у овај износ је укључен ПДВ од 2.000 дин) и ПТТ трошкови по фактури у износу од 3.600 дин по (у овом износу је садржан и ПДВ по општој стопи).
6. Купцима је на кредит продато је 300 кг робе „А” по продајној цени без ПДВ од 180 дин/кг и 200 кг робе „Б” по продајној цени од 1.000 дин/кг без ПДВ. На промет ових врста робе примењује се општа стопа ПДВ. Купцима је у фактури понуђен каса сконто од 4% за плаћање у року од 5 дана.
7. Прокњижите трошкове зарада под претпоставком да је у привредном друштву запослено 20 радника и да сви имају исту бруто зараду. Обрачунате бруто зараде износе 2.000.000 динара. Порези на зараде су 10%, доприноси на терет запосленог су 19,9%, а доприноси на терет послодавца 15,15%. Неопорезиви износ зарада је 25.000 дин. Саставите обрачун зарада и извршите одговарајућа књижења.
8. По одлуци органа управљања расходовано је основно средство чија је набавна вредност 20.000 дин, а отписана вредност 15.000 дин. Процењена вредност ликвидационог остатка је 6.000 дин.
9. Пописом је констатован вишак од 10 килограма робе „А”. Узрок вишка није пронађен. Орган управљања је донео одлуку да се овај вишак приходује.
10. Обрачунајте и прокњижите периодични резултат користећи метод трошкова укупних учинака. Закључак рачуна успеха извршите директно преношењем њиховог салда на рачун 720 Рачун добитка или губитка.

ВАЖНЕ ИНФОРМАЦИЈЕ И УПУТСТВО ЗА ИЗРАДУ ЗАДАТКА

- Време предвиђено за израду задатка је **180 минута**.
- Можете користити само Контни план који сте добили од дежурних професора.
- У првом делу задатка (који радите на задатку који сте добили) на постављена питања одговарајте заокруживањем слова испред одговора за који мислите да је **потпун и тачан** одговор. На свако питање постоји **само један потпун и тачан одговор** што укључује и оцију под *д) ниједан од претходно понуђених одговора*. **Одговори на питања на којима су вршене корекције се не бодују.**
- У другом делу задатка приликом састављања почетног биланса стања и отварања пословних књига, корективне рачуне приказујте заједно са њиховим основним рачунима без обзира на карактер салда.
- Пословне промене из другог и трећег дела задатка евидентирајте и кроз дневник и кроз главну књигу. **Задатак у коме нема било које од ове две пословне књиге аутоматски ће бити дисквалификован.**
- Други и трећи део задатка међусобно морају бити јасно одвојени и за њих водите посебне пословне књиге са јасно уписаним називима. Пословне књиге приказујте следећим редоследом: Дневник, Главна књига, Помоћне књиге. **Све обрачуне и калкулације уписујте после помоћних књига за тај део задатка.**
- У Дневник уписујте и називе и бројеве рачуна, а у Главној књизи само бројеве рачуна.
- У Дневнику пословне промене књижите **искључиво** хронолошким редоследом.
- Немојте рачунати пренос промета Дневника са стране на страну нити промет Дневника у целини.
- Дозвољено вам је да отварате аналитичке рачуне у оквиру одговарајуће групе рачуна уколико се за њима јави потреба а контни оквир, који сте добили, их не предвиђа.
- Уколико се у задатку појаве бројеви са децималним записом заокруживање извршите **на две децимале**, а у складу са математичким правилима.
- НПО је акроним за Некретнине, постројења и опрема.
- Уколико имате било каква питања јавите се дежурном професору подизањем руке. У току израде задатка не сме бити разговора међу ученицима нити је дозвољено да ученици напуштају учионицу.
- **Ако мислите да у задацима постоји грешка** напишите коментар у свесци у делу где мислите да постоји грешка и пријавите то дежурним професорима.

**Решење задатка са Републичког такмичења за ученике средњих економских школа из
Рачуноводства, Смедерево, 19. и 20. април 2024. године**

ПРВИ ДЕО ЗАДАТКА

Редни број питања:	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
Слово испред тачног одговора:	б	в	д	б	а	г	б	г	г	в

20 поена

ДРУГИ ДЕО ЗАДАТКА

Актива				Биланс стања пд „Бођош” из Сомбора на дан 01.01. тг		Пасива	
Ред. број	Назив	Предколоне	Главна колоне	Ред. број	Назив	Главна колоне	
1)	НПО	40.000.000	30.000.000	1)	АК – редовне акц.	36.767.000	
2)	ИВНПО	10.000.000		2)	Емисиона премија	3.000.000	
3)	НПО у припреми		310.000	3)	Резерве	6.000.000	
4)	Дугороч. пласмани		1.200.000	4)	Дугор. кред. у зем.	1.600.000	
5)	Материјал	1.500.000	1.800.000	5)	Добав. у иностран,	1.173.800	
6)	Одст. од ПНЦ мат.	300.000		6)	Добав. у земљи	2.200.00	
7)	Ситан инв. на залих.		180.000				
8)	Готови производи		3.200.000				
9)	Остала АВР		800				
10)	Девизни рачун		450.000				
11)	Текући рачун		13.600.000				
			50.740.800				50.740.800

6 поена

Дневник пд „Бођош” из Сомбора

Бр. пр.	Број рачуна		О П И С	И З Н О С		Бр. поена
	Д	П		Дугује	Потражује	
1)	02		НПО	40.000.000		3
	027		НПО у припреми	310.000		
	045		Дугороч. пласмани	1.200.000		
	101		Материјал	1.500.000		
	1018		Одст. од ПНЦ мат.	300.000		
	103/1032		Ситан инв. на залих.	180.000		
	120		Готови производи	3.200.000		
	281		Остала АВР / Пот. за нефак. прих.	800		
	244		Девизни рачун	450.000		
	241		Текући рачун	3.600.000		
		02X8	ИВНПО		10.000.000	
		700	Рачун отварања		40.740.800	
			По почетном билансу			2
	700		Рачун отварања	50.740.800		
		3000	АК – редовне акц.		36.767.000	
		306	Емисиона премија		3.000.000	
		32	Резерве		6.000.000	
		414	Дугор. кред. у зем.		1.600.000	

		436	Добав. у иностран,		1.173.800	
		435	Добав. у земљи		2.200.00	
			По почетном билансу			
2)	5405	0228/0238	Трошкови отписа НПО	29.167	29.167	1+2
			ИВНПО			
			По год. предрач. отп. НПО			
3)	027		НПО у припреми	140.000		
	271		ПДВ у примљ. фактурама	28.000		2
		4351	Добављачи у земљи		168.000	
			По трећој приврем. сит.			
4)	436		Добављачи у иностранству	352.140		
	563		Негат. курс. разл. (Фин. расх.)	2.820		2
		244	Девизни рачун		354.960	
			По изводу са девизног рачуна			
5)	237		Откуп. сопств. редовне акције	11.000		
		241	Текући рачун		11.000	2
			По изводу са текућег рачуна			
5а)	241		Текући рачун	200.000		
		4220	Краткорочни кредити		200.000	2
			По изводу са текућег рачуна			
6)	51		Трошкови материјала	2.000		
	104		Ситан инвентар у употреби	120.000		2
		103	Ситан инвен. на залихама		120.000	
			По требовањима			
7)	2041		Купци у земљи	1.320.000		
		470	ПДВ у излаз. фактурама		220.000	2
		614	Приходи од продаје ГП		1.100.000	
			По фактурама			
8)	241		Текући рачун	800		
		281	Остала АВР		800	2
			По изводу са текућег рачуна			
9)	2286		Менична потраживања	91.350		
		2289	ИВ менич. потраживања		1.350	1+2
		2041	Купци у земљи		90.000	
			За примљену меницу			
10)	241		Текући рачун	6.500		
		237	Откупљ. сопс. ред. акције		5.500	2
		32	Резерве		1.000	
			По изводу са текућег рачуна			
11)	562		Финансијски расходи	4.000		
	4220		Краткорочни кредити	200.000		2
		241	Текући рачун		204.000	
			По изводу			
12)	101		Материјал	680.000		
	270		ПДВ у примљеним фактурама	140.000		2+1
	1018		Одступања од ПНЦ	20.000		
		4351	Добављачи у земљи		840.000	
			По фактури и пријемници			

38 поена

ОБРАЧУНИ

2. промена Обрачун трошкова отписа НПО

Трошкови отписа по јединици услуге од НПО =

= НВНПО : Очекивани обим услуга у процењеном економском веку трајања НПО

Годишњи трошкови отписа НПО =

= Планирани годишњи обим производње x Трошкови отписа по јединици услуга од НПО

Месечни трошкови отписа НПО = Годишњи трошкови отписа НПО : 12

Трошкови отписа по јединици услуга од НПО = 40.000.000 дин : 4.000.000 ком = 10 дин/ком

Годишњи трошкови отписа НПО = 35.000 ком x 10 дин/ком = 350.000 дин

Месечни трошкови отписа НПО = 350.000 дин : 12 = 29.166,66666

9. промена Обрачун камате

Камата = (Износ потраживања x Број дана рока доспела x Годишња каматна стопа) : 36.000

Камата = (90.000 x 45 x 12) : 36.000 = 1.350

Менично потраживање = 90.000 + 1.350 = 91.350

12. промена Калкулација стварне и планске набавне вредности

ПДВ = (СФВ + ПДВ) (20/100 + 20) = 840.000 x 1,6666667) = 140.000

СФВ = 840.000 – 140.000 = 700.000

ПВ = 2.000 м x 340 дин/м = 680.000

Одступања од ПНЦ = 20.000 дин прекорачење

ТРЕЋИ ДЕО ЗАДАТКА

Дневник пд „Градац“ из Ваљева

Бр. пр.	Број рачуна		О П И С	И З Н О С		Бр. поена
	Д	П		Дугује	Потражује	
1)	5624	4351	Финансијски расходи Добављачи у земљи По књижном писму	9.000	9.000	2
2)	241	472 430	Текући рачун ПДВ у примљ. авансима Примљени аванси По трећој приврем. сит.	180.000	30.000 150.000	2+1
3)	5620	4902/460	Финансијски расходи Обр. нефакт. тр. камата За обрачунату камату	5.000	5.000	2

4)	132 270	4351 1327	Роба у промету на велико ПДВ у улазним фактуама Добављачи у земљи Разлика у цени По фактури и пријемници	300.000 50.000	300.000 50.000	2+2
5)	5150 / 5123	1030 1039	Трошкови материјала Амбалажа на залихама ИВ амбалаже у употреби По требовањима	24.000	1.000 23.000	3
5а)	513	490	Трошкови горива и енергије Обрачунати неф. трош. По фактури	45.000	45.000	2
5б)	535	2803	Трошкови рекламе и пропаг. Унап. плаћ. тр. рекл. и пр. За обрачунате мес. трош. рек.	3.000	3.000	2
5в)	532 271	435	Трошкови услуга одржавања ПДВ у прим. факт. по пос. с. Добављачи у земљи По фактури добављача	22.000 2.000	24.000	2
5г)	5312 270	435	Трошкови ПТТ услуга у зем. ПДВ у прим. факт. по оп. ст. Добављачи у земљи За примљену меницу	3.000 600	3.600	2
6)	2041	470 6040	Купци у земљи ПДВ у излазним факт. Прих. од прод. робе на в. По фактури	304.800	50.800 254.000	2
6а)	5012	1327 132	Набавна вред. продате роб. РУЦ Роба у промету на в. По отпремницама	221.684,48 32.315,52	254.000	2
7)	520	450 451 452	Трош. зар. и нак. зар. (брuto) Обав. за нет зар. и нак. з. Обав. за пор. на зар. на терет зап. Обав. за допр. на зар. на терет зап.	2.000.000	1.452.000 150.000 398.000	2+2
7а)	521	453	По обрачуну зарада Тр. п. и д. на зар. и нак. з. на тер. пос. Об. за п. и допр. на зар. на тер. пос.	303.000	303.000	2
8)	02X8 14	02 670	По обрачуну зарада ИВНПО Отпаци НПО Остали приходи	15.000 6.000	20.000 1.000	2
9)	132	647	По записнику о расходовњу Роба у промету на велико Остали приходи/Вишкови	1.800	1.800	2
10)	6040 670 647	720	По одлуци органа управљања Приходи од продаје на велико Остали приходи Остали приходи/Вишкови Рн добитка или губитка За закључак рачуна прихода	254.000 1.000 1.800	256.800	2
10а)	720	5012 5150 5123	Рн добитка или губитка Набавна вре. прод. робе Трошкови материјала	2.532.000	221.684,48 24.000	3

		513	Трошк. горива и енергије		45.000	
		535	Трошк. рекламе и пропаг.		3.000	
		532	Трошк. услуга одржавања		22.000	
		5312	Трошк. ПТТ услуга у зем.		3.000	
		520	Тро. зар. и нак. зар. (бр.)		2.000.000	
		521	Тр. п. и д. на зар. и н. з. тер. п.		303.000	
		56	Финансијски расходи		14.000	
		За закључак рачуна расхода				
106)	351		Губитак текуће године	2.378.884,48		
		720	Рн добитка или губитка		2.378.884,48	1
			За обрачунати период. резул.			

42 поена

ОБРАЧУНИ

2. промена Обрачун ПДВ у примљеним авансима

ПДВ у примљеним авансима = Примљени аванси x (%ПДВ / 100%+%ПДВ) =
= 180.000 x 20/120 = 30.000

4. промена Обрачун стварне и продајне набавне вредности

Врста робе	Количина	СФЦ = СНЦ	СФВ = СНВ	Разлика у цени	ПВ без ПДВ	ПЦ без ПДВ
„А”	500	150	75.000	15.000	90.000	180
„Б”	700	230	175.000	35.000	210.000	300
			250.000	50.000	300.000	

ПДВ у улазној факури = 250.000 x 20% = 50.000

ба. промена Обрачун Набавне вредности продате робе

393.000 : 50.000 = 254.000 : X

X = 32.315,52

7. и 7а. промена Обрачун зарада

Порез = (2.000.000 – 20 x 25.000) x 10% = (2.000.000 – 500.000) x 10% = 150.000

Доприноси на терет запослених = 2.000.000 x 19,9% = 398.000

Доприноси на терет послодавца = 2.000.000 x 15,15% = 303.000

Нето зараде = 2.000.000 – 150.000 – 398.000 = 1.452.000